

دانلود مقاله مؤلفه های نوآوری و شکوفایی در آیات و روایات ؛ نو اندیشی جوهره تفکر دینی

جهت مشاهده [دانلود مقاله مؤلفه های نوآوری و شکوفایی در آیات و روایات ؛ نو اندیشی جوهره تفکر دینی](#) به

پایین همین صفحه مراجعه نمایید

تعداد صفحات : 24 صفحه

برای دریافت اینجا کلیک کنید

فرمت WORD قابل ویرایش

مؤلفه های نوآوری و شکوفایی در آیات و روایات ؛ نو اندیشی جوهره تفکر دینی

مؤلفه نوآوری و شکوفایی در آیات و روایات ؛ نو اندیشی جوهره تفکر دینی خبرگزاری فارس: شکوفایی نیز نوعی خلاقیت است. نوآوری همچون «دانش» و شکوفایی همچون «فناوری» است؛ یعنی شکوفایی، کاربرد نوآوری و به صحنه زندگی کشاندن آن است نوآوری به معنی ابتکار، ابداع و در مواردی نیز به معنی بدعت گذاری است. نوآوری ریشه در ادراک دارد و در اثر دیدن اشیا و پدیده ها از زاویه های نو و گاهی نیز محصول خلاقیت در انسان است؛ و از این رو پیوند عمیق و ارتباط وثیقی با خلاقیت دارد. نواندیشی وصفی برای فرد یا جامعه ای است که دارای اندیشه های نوین است. شکوفایی نیز از شکفتن، بازشدن غنچه، پدیدار شدن و آشکار شدن است. شکوفایی نیز نوعی خلاقیت است. نوآوری همچون «دانش» و شکوفایی همچون «فناوری» است؛ یعنی شکوفایی، کاربرد نوآوری و به صحنه زندگی کشاندن آن است.

صرف نظر از تعاریف اصطلاحی که برای این دو واژه در علوم مختلف بویژه مدیریت وجود دارد، در آیات قرآن و روایات اهل بیت(ع) نسبت به این مفهوم، خصوصیات و ویژگیها، ریشه ها و عوامل، آثار و نتایج، ضرورتها و الزامها و مصادیق و نمونه های آن، تصریحات و اشارات فراوانی وجود دارد.

در این مقاله، به نمونه هایی از موارد فوق پرداخته ایم. بدیهی است، شرح و تفصیل هر يك، به مقالات متعدد دیگری نیاز دارد و در اینجا فقط به اصل مطلب اشاره می شود

. الف: بعضی از اسما و صفات الهی دربردارنده مفهوم نوآوری بوده و شکوفا نمودن را می رساند. از جمله الخالق: ا... خالق کل شیئی (زمر ۴۹) الباری: هو البارئ المصور له الاسماء الحسنی (حشر ۲۴) بارئ همان خالق است که با نوآوری و بدون مواد قبلی چیزی را آفریده است

. البدیع: بدیع السموات و الارض (بقره ۱۱۷ و انعام / ۱۱۰) بدیع به معنی مبدع و ابداع کننده است و خداوند که موجودات را نو و بدون سابقه و پیشینه قبلی و بدون نقشه و مثال آفریده، بدیع است .

همچنین، اسماء دیگر پروردگار عالم همچون مصور، فاطر، مبدي، کاشف، باسط، منشي، قابض، باعث، معلن، مبین، مبین، و اسع، موسع، مفصل، فتاح، فالق، فارق، فارح و فاتح همگی متضمن معنا و مفهوم نوآوری، ایجاد و شکوفایی، پدید آوردن، گشایش دهندگی، کار گشایی، برطرف کنندگی، باز کنندگی،

پیوند دهندگی، آشکار کنندگی، نخستین آفرینی، نوآفرینی و امثال آن است که در آیات و روایات آورده شده است.

البته، جامع ترین نام که در بردارنده همه مضامین فوق است همان رب در رب العالمین است که همه هستی را و کل هستی و اجزای آن را از عدم و با ابداع آفریده و پرورش داده و شکوفا نموده است

. از آیه ۲۹ سوره الرحمن (يسئله من في السموات و الارض كل يوم هو في شأن) استفاده می شود که خداوند پیوسته ما را به تفکر در آفرینش و نوآوری مستمر الهی رهنمون می سازد

ب)- پیامبر(ص) و امت او در قرآن پدیده ای نو و دارای ویژگی نوشوندگی، زاینده، بالندگی، فزاینده و گسترده و مانند آن هستند. اصولاً ظهور ادیان الهی به منظور شکوفایی و نوآوری در هدایت انسانها بوده است

بر اساس «و مثلهم في الانجيل كزرع» مثل پیروان صادق و مخلص پیامبر اکرم(ص)، در کتاب آسمانی مسیحیان؛ مسلمانان برای دستیابی به نوآوری باید دارای ویژگیهای پنجگانه زیر باشند

۱ تنها و محدود نباشند، بلکه جوانه زنده و زاینده است؛ به عبارت دیگر، عقیم و نازا نیست؛ بلکه همواره در حال تولید و تکثیر است

۲ در راه «تقویت» دین تلاش کند و موانع رشد را از سر راهش بردارد.

۳ در سایه این حمایت و تقویت «استحکام» می یابند.

۴ به «استقلال» دست می یابد.

۵ «يعجب الزراع ليغيظ بهم الكفار» رشد و نمو و تولید و تکثیر این مزرعه با برکت، به قدری زیاد و چشمگیر است که زراعت کاران و کشاورزان را در حیرت و شگفتی فرو می برد، به گونه ای که آنها از تعجب انگشت بر دهان می گذارند، زیرا برخی از این درختان و گیاهان در مدت کوتاهی سراسر باغ را می پوشاند ولی در مقابل، کافران در خشم فرو می روند. خلاصه این که،

طبق این آیه شریفه، برخی از اصحاب پیامبر به مزرعه ای زاینده و بالنده تشبیه شده اند و به خاطر ایمان و عمل صالح شان، بشارت «مغفرت» و «اجر عظیم» داده شده اند. (مکارم شیرازی، مثالهای زیبای قرآنی ص ۲۱۸) همچنین، شأن نزول آیات فوق یعنی داستان صلح حدیبیه و نوآوری پیامبر(ص) در برخورد با مشرکان و حرکت جهل و بدون سلاح و با لباس احرام به سمت مکه و در هم شکستن همه تصورات مشرکان مصداق بارزی از نوآوری است که آثار بسیار فراوان از خود داشته و این همان فتح المبین مذکور در آغاز سوره فتح است.

سنت پروردگار در این است که بدون پویایی و تغییر و نوآوری به دست انسانها، سرنوشت دنیا و آخرت آنها دگرگون نخواهد شد. و این انسانها هستند که با ایجاد تغییر در درون جان خود و در جامعه و پیرامون خود، امداد و عنایتهای الهی را برای خود جلب می نمایند.

ج)- چون به آنان گفته شود از آنچه خدا نازل کرده است پیروی کنید، می گویند نه بلکه از چیزی که پدران خود را بر آن یافته ایم پیروی می کنیم، آیا هر چند پدرانشان چیزی را درك نمی کرده و به راه صواب نمی رفته اند، باز هم درخور پیروی هستند.

از نظر قرآن نواندیشی و نوآوری در اندیشه برای اصلاح گذشته يك اصل مسلم و ضروري است زیرا قرآن تقلید از باورهاي باطل و كهنة پدران را بسيار نكوهش کرده و به خردورزي و راهيابي دعوت مي كند. قرآن انسانها را به نو انديشي در را فراروي انسانها بگشايد و آنها را به هدايت برساند. به همين دليل، دعوت به فكر، علم، عقل، تدبر، حكمت، نور و امثال آن در آيات زيادي مورد تأكيد قرار گرفته است و انسانهاي هدايت يافته را مردگاني كه زنده شده اند دانسته و براي آنان نور هدايتگر قرار داده است.

(يخرجهم من الظلمات الي النور انعام/۱۲۲)؛ ماندن در ظلمات و جهل و نداشتن نواندیشی و پویایی در عرصه فكر و اندیشه، باعث محروميت از هدايت و نكوهش پروردگار است. (و چون به آنان گفته شود به سوي آنچه خدا نازل کرده و به سوي پیامبرش بياييد، مي گویند آنچه پدران خود را بر آن یافته ایم، ما را بس است. آیا هر چند پدرانشان چیزی نمی دانستند و هدايت نيافته بودند؟ مائده / ۱۰۴)

بنابراین، نواندیشی و پویایی فكري جوهره تفكر ديني است و ايستايي تأثير نپذيرفتن از شرايط حق، كفر است

(در حقيقت، كساني را كه كفر ورزيده اند چه بيمشان بدهي و چه بيمشان ندهي برايشان يكسان است و ايمان نخواهند آورد). اگر كسي هشدار پيامبران را كه رساترين و مؤثرترين هشدارهاست، نشنود به دليل اين است كه حس بويائي در آنها نيست د)- قرآن به دانش، پژوهش، تو ليد علم و فهم عميق و استنباط.

، ارزش فوق العاده داده و جامعه مؤمنين را مكلف نموده است تا پيوسته نياز علمي و فكري خود را با تفقه در دين تحصيل نمايندشايسته نيست مؤمنان همگي كوچ كنند، پس چرا از هر فرقه اي از آنان دسته اي كوچ نمي كنند تا دسته اي بمانند و در دين آگاهي پيدا كنند. (تو به / ۱۲۲) دعوت به فهم عميق و ژرف از دين در اسلام مورد تأكيد است و آنان كه نمي دانند بايد از آنان كه مي دانند بپرسند و سؤال كردن يك ارزش است؛ فاسئلوا اهل الذكر ان كنتم لاتعلمون در سوره نساء آيه ۸۳ در صورت عدم توان بر حل مسأله، دستور داده مسائل خود را نزد كساني ببريد كه از توانايي استنباط (پويائي و توانايي فكري و علمي) برخوردارند.

همچنين، دعوت به فكر، نقد، اندیشه و خرد ورزي در قرآن، دعوت به نوآوری و پویایی فكري و شكوفايي ذهني و علمي و كشف و فهم و ادراك مجهولات و معلوم نمودن نادانسته هاست.

(و- در قرآن مصاديق متعددي از نوآوری را براي شناساندن و آموزش دادن آن به مسلمانان ذكر نموده است در پرتو همين آموزه هاي قرآني بود كه پيامبر(ص) و ائمه(ع) و مسلمانان در موارد متعدد با ابتكار عمل و خلاقيت خود، به نوآوريهاي بزرگي اقدام نموده و تمدن بزرگ اسلامي را شكل دادند. از جمله، حفر خندق در جنگ احزاب، تشكيل شوراي مشورتي در جنگ احد و بسياري از احكامي كه توسط معصومين(ع) بيان شده، نوآوريهاي اثر بخش و كارآمدي بود كه باعث رونق و توسعه اسلام گرديد. همچنانكه اصل انقلاب اسلامي توسط پيامبر(ص) در فضاي سنگين آورده، در جهت شكوفايي استعدادها و توسعه مادي و معنوي زندگي انسانها بوده است.

انقلاب اسلامي مردم ايران نيز برگرفته از همين الگو و نوآوری در يك نظام مردم سالار ديني و در نظم موجود حاكم برجهان امروز، هم در كليات و هم در جزئيات خود، هم در راهبردها و هم در تكتيك ها و در همه شئون فرهنگي، اجتماعي، اقتصادي و سياسي خود بوده است. آثار اين نوآوريها را در عرصه

هاي گوناگون بخصوص دفاع مقدس شاهد بوده و هستيم و توفيقات نظام مقدس جمهوري اسلامي ايران در برابر توطئه هاي سنگين دشمنان، در پرتو خود باوري و نوآوريهاي برگرفته از آموزه هاي ديني و قرآني بوده است روشن است، كه نوآوری در آموزه هاي اسلامي هم براي فرد و هم براي جامعه

معنادار بوده و در جهت مثبت و براي بهبود وضعيت موجود است و هرگز به معني نادیده گرفتن اصول و مباني و ترك سنتها و خروج از چارچوب شريعت و احكام الهي نيست؛ بلکه همان تو سعه خردورزي و پويائي فكري و

اجتماعی و کسب علم و بینش نو و میدان دادن به روح جستجوگری و کشف و راسخ شدن در علم باشد. مشابه آنچه در آیات قرآن مشاهده شد، در روایات و البته با تفصیل و تبیین به مراتب افزون تر در مورد نوآوری، خلاقیت و شکوفایی، عوامل مؤثر بر آن، شاخصها، الزامها و بایدها و نبایدهای آن، مطالب فراوانی آمده است. در این بخش از مقاله تنها به ذکر نمونه هایی از روایات که به اصل موضوع مرتبط می شود اشاره شده و توجه به این نکته را ضروری دانسته که بحث جامع از این موضوع در روایات، زمان و محل دیگری را می طلبد: مبر(ص): همه خو بیها را با عقل می توان به دست آورد (البحار/ج/۴۳)پیا

. پیامبر(ص): انسان با عقلش انسان است (الحیة ج/۴۳ . علی(ع): فکر آینه ای بدون زنگار است (الحیة ج/ ۴۸) علی(ع): کسی که چشم اندیشه اش را بیدار بدارد، به نهایت و آخر مطلوبش خواهد رسید علی(ع): ای کمیل، هیچ حرکتی نیست مگر آنکه تو در آن محتاج شناخت هستی. امام صادق(ع): کسی که در آموخته های خویش بیشتر اندیشه کند، علم خود را استوارتر کرده و نکته هایی را در می یابد که دست نیافتنی است. امام علی(ع): اهل بینش کسی است که بشنود و بیندیشد و ببیند و با بینش در آن

درنگ و از رخدادها پند گیرد و بهره مند شود و خود را از پرتگاه هانگاه دارد. پیامبر(ص): اگر دو روز کسی برابر باشد ملعون است، اگر فردای کسی بهتر از امروزش باشد مقبول است. اگر کسی در پی تدارک کاستی در عمل خود نباشد، کاستی در عقلش خواهد بود و اگر کسی در عمل و عقل کاستی داشته باشد عدمش از وجودش بهتر است.

اصلاح الگوی مصرف

گفتگو با دکتر مجتبی رجب بیگی: تا چند دهه قبل، محیط طبیعی به عنوان متغیری مهم در سیستمهای تولیدی مطرح نبود اما به تدریج آسیب های محیطی، دستاوردهای تمدن بشری را دچار مخاطره ساخت و ضایعات و پسابهای تولیدی موجب آلودگی محیط زیست شد. آثار مخرب بجا مانده از استفاده های بی رویه از اکوسیستم ها و آسیب به منابع طبیعی به ویژه منابع تجدید ناپذیر موجب بروز نگرانیهای زیاد گردید و انسان را بر آن داشت تا راهی برای پیشگیری از این پیامدهای ناگوار بیابد. بحث الگوی

توسعه پایدار به طور جدی از اواخر دهه ۱۹۸۰ مطرح گردید بیوگرافی اجمالی: آقای دکتر مجتبی رجب بیگی رییس و استادیار موسسه آموزش عالی علمی کاربردی وزارت جهاد کشاورزی است که در رشته مدیریت دولتی در سال ۱۳۸۲ از دانشگاه علامه طباطبایی مدرک خود را اخذ نمود. وی دارای تالیفات متعدد به ویژه در زمینه مدیریت تغییر به صورت کتاب و مقاله می باشد در این مصاحبه ابتدا مبانی نظری اصلاح الگوی مصرف یعنی بهبود مستمر، کاهش هزینههای تولید، مهندسی ارزش و بهره‌وری مورد بررسی قرار گرفته و سپس به موضوع اصلاح الگوی مصرف در بخش کشاورزی پرداخته می شود

اندیشی: مبانی نظری اصلاح الگوی مصرف چیست؟ آیا در ادبیات علمی بویژه علم مدیریت در این زمینه نظریه پردازی خاصی وجود دارد؟ در ادبیات علوم مدیریت مفاهیم گوناگونی در این راستا وجود دارد که هر کدام در جای خود قابل بحث و بررسی می می مفاهیم می در اصل این رویکردهای اصلاح الگوی مصرف مورد استفاده قرار گیرند و با توجه به این عناصر علمی در خواهیم یافت که اصلاح الگوی مصرف به معنای مصرف نکردن و حتی لزوماً به مفهوم کم مصرف کردن نیست؛ بلکه بکارگیری و استفاده از منابع و کالاها، به اندازه لازم و به جا، به صورت بهینه و با بیشترین بازدهی مد نظر خواهد بود . از این رو در ادبیات علوم مدیریتی به وی ژه در بحث مدیریت تحول در این باره به رویکرد های گوناگونی بر میخوریم.

مرکزهماندیشی: ممکن است به صورت تفصیلی در باره این رویکردها کمی شرح دهید؟

الف) رویکرد بهبود دائمی و مستمر: Continuous Improvement

در این رویکرد در این زمینه شود.

در این رویکرد هزینه ها روشهای دستیابی به قیمت تمام شده بسیار اهمیت دارد، اینکه قیمت‌هزینه تمام شده انجام دهیم Cost based pricing یا اینکه هزینهها را طوری تنظیم کنیم تا به قیمت مورد نظر برسیم price based Costing اهمیت دارد. به عنوان مثال در صنعت مرغداری تلاش شود هزینه

ها به گونهای تنظیم شود که در نهایت هزینههای مرغ تولیدی به ازای هر کیلو ۱۵۰۰ تومان برآورد گردد؛ باید فرآیند تولید آنچنان تنظیم شود تا به مبلغ ۱۵۰۰ تومان دست یافت. این استراتژی در نهایت منجر به افزایش تولید و کاهش هزینه ها می گردد و حضور در بازارهای رقابتی جهانی را فراهم خواهد آورد. در بحث رقابت جهانی به عنوان مثال می توان به تولید فولاد اشاره کرد. در اینجا

در بحث پتروشیمی هم به همین طریق هزینه قیمت های جهانی تنظیم نماییم بدین وسیله قادر خواهیم بود تا در بازارهای جهانی و در عرصه رقابت حضور داشته باشیم.

ج) رویکرد مهندسی ارزش: Value engineering

هر سال بخش بزرگی از اعتبارات و منابع مالی کشور صرف سرمایه گذاری در پروژه های بزرگ عمرانی و صنعتی می شود. در حالی که به طور متوسط این پروژه ها چه در بخش ملی و چه در بخش های استانی و منطقه ای با بیش از ۵۰٪ تاخیر در پیشرفت کار مواجه هستند. تاخیر در پیشرفت کار، علاوه بر آنکه

موجب طولانی شدن زمان اجرا و صرف هزینه های قابل ملاحظه برای راه اندازی مجدد یا تکمیل آنها می شود به تحمیل هزینه فرصت های از دست رفته بر بخش های اقتصادی، بهره برداری و نیز توجیه ناپذیری طرح ها در مراحل بعد منجر می گردد. به عبارت دیگر گذشت زمان و تحولات فن آوری و تغییر شرایط محیطی و اجتماعی، ممکن است طرح هایی را که در يك مقطع زمانی دارای توجیه فنی و اقتصادی بوده اند، در شرایط جدید توجیه ناپذیر سازد. از سوي دیگر، عدم به کاری گیری توان علمی و تجربی کافی در مراحل اولیه بررسی و طراحی نیز موجب تحمیل هزینه های سنگین بر پروژه ها می شود و در نتیجه تکمیل پروژه ها را با مشکلات جدی مواجه می سازد.

در دهه های اخیر، کشورهای صنعتی و در حال توسعه و حتی کشورهای همسایه ایران، ضرورت استفاده از روش ها و تکنیک های کارآمد را به منظور صرفه جویی در هزینه ها، درک کرده اند و با جدیت به دنبال کاهش هزینه های غیر ضروری بوده اند. هزینه هایی که هیچ تاثیری در کارکرد، کیفیت، زیبایی، قابلیت اطمینان و سایر ویژگی های مهم پروژه ها نداشته و در عین حال، در بررسی های اولیه و طراحی ها نامشهود هستند و یا نادیده گرفته می شوند. این گونه هزینه ها، اغلب درصد عمده ای از هزینه ها را به خود اختصاص می دهند.

توسعه اولیه مفهوم مهندسی ارزش، در سال ۱۹۴۷ میلادی در يك شرکت تولید داد؛ با پایان جنگ جهانی دوم، کمبود مصالح (به ویژه انواع فولاد، آلومینیوم، نیکل، مس، و سایر فلزات)، خود را نمایان ساخت که این امر، مانعی بر تولید بسیاری از محصولات شرکت مذکور گردید؛ از این رو لازم بود طراحی محصولات کارخانه، به گونه ای اصلاح شود که با مصالح جدید و جایگزین مواد قبلی، قابل تولید باشد. در واقع کارکردهای قبلی مورد انتظار از محصولات حفظ شوند و در عین حال، مصالح جدید بتوانند همان کارکردها را ارائه دهند. يك مثال موفق در این زمینه جایگزین کردن فولاد ضد زنگ با فیبر فشرده در

ساخت پروانه پمپ بود. این مواد، می توانست همچون فولاد ضد زنگ در زیر آب، بدون اشکال عمل کند (حتی دوام بهتری داشتند) و با يك سوم قیمت فولاد، قابل تهیه بود. این امر ضمن حفظ و ارتقای کیفیت، تاثیر

چشمگیری در کاهش هزینه ها داشت؛ که تا قبل از آن در حوزه های هزینه ای و تدارکاتی، مورد توجه قرار نمی گرفت.

نتایج بررسی دیگری روی ۵۰۰ نمونه مطالعه مهندسی ارزش، حدود ۵ تا ۳۵ درصد کاهش هزینه اولیه را نشان می دهد که بسته به تاکید و توجه به هزینه های پس از ساخت، صرفه جویی سالانه از ۵ تا ۲۰ درصد را در پی داشته است. یکی از دفاتر مدیریت بودجه شهری اروپایی توانست به ازای یک واحد پولی سرمایه گذاری روی مهندسی ارزش ۱۰۰ واحد پولی بازگشت سرمایه گذاری کسب نماید.

یکی از جنبه های مهندسی ارزش، قابلیت پاسخگویی زمان بندی شده، خلاقانه و انعطاف پذیر آن است. مهندسی ارزش در مشخص کردن زمینه های صرفه جویی تقریباً بدون محدودیت عمل می کند. مهندسی ارزش با ایجاد شرایط زیر زمینه های رقابت سازمان ها را در عرصه های ملی و بین المللی فراهم می

سازد:

۱- بهبود کیفیت،

۲- کاهش هزینه های تولید و افزایش سود،

۳- دستیابی به سهم بیشتر بازار

۴- صرف جویی زمان در اجرای پروژه ها

۵- استفاده موثر و بهینه از منابع

(د بهره‌وری (Productivity))

وری یعنی تحقق اهداف سازمانی (واحدهای مولد) و تولید حداکثر کالاها و خدمات با صرف حداقل منابع انسانی و مادی. در واقع تولید با صرف حداقل هزینه و جلوگیری از ضایعات و کاربرد تکنولوژی های پیشرفته با به کارگیری اشتغال و بالارفتن سطح زندگی همه آحاد ملت، منجر شود. به عنوان مثال در یک هکتار زمین زراعی چگونه تولید گندم را با فرض ثابت نگاه داشتن سایر نهاده ها مانند آب، کود و نیروی انسانی بتوانیم تولید را ۳ تا ۴ برابر افزایش دهیم.

فواید عمومی بهره‌وری عبارت اند از:

صرفه جویی در هزینه ها - افزایش کیفیت (مرغوبیت و مطلوبیت) کالاها و خدمات - ثبات قیمت‌ها و یا حتی کاهش آن - افزایش سطح رفاه عمومی جامعه - افزایش درآمد و سود - رضایت عمومی افراد- رونق اقتصادی - افزایش تولید و ارائه خدمات - ثبات اقتصادی در بازار جهانی - ایجاد اشتغال - توسعه صنعتی و تشریح واژه بهره‌وری مفاهیم بسیاری وجود دارد اما در بیان این مفهوم باید نکات زیر مد نظر قرار گیرد:

۱- افزایش تولید ضرورتاً به معنای بهبود بهره‌وری نیست.

۲- بهبود کارایی، ارتقاء بهره‌وری را تضمین نمی کند.

۳- افزایش درآمد حاصل از فروش الزاماً بهبود بهره‌وری را تضمین نخواهد کرد.

۴- بهره‌وری فقط مختص یک بخش به عنوان مثال صنعت نیست

۵- افزایش بهره‌وری نباید به بهای تنزل کیفیت منجر شود.

مرکزهماندیشی: باتوجه به اهمیت بهره‌وری در اصلاح الگوی مصرف ممکن است درباره جنبه‌های مختلف بهره‌وری توضیح دهید؟

بهره‌وری دارای سطوحی به شرح زیر است:

بهره‌وری فردی:

فرد در مسیر پیشرفت زندگی خود می باشد. از دید منافع سازمانی ارتقاء بهره‌وری در افراد، بهبود بهره‌وری سازمان را به دنبال خواهد داشت. آموزش، یادگیری و رشد نیروی انسانی در سازمان و مشارکت افراد در اداره

سازمان بهره‌وری در خانه‌وری در خانه موجب پایین آمدن ضایعات، از بین رفتن اسراف و کیفیت زندگی بهتر در استفاده از مواهب زندگی می‌شود.
بهره‌وری در سازمان

بهبود وری در سازمان نتیجه استفاده بهینه و موثر و کارآمد از منابع، تقلیل، ضایعات، کاهش قیمت تمام شده، بهبود کیفیت، ارتقاء رضایت مشتریان، دلبذیری در محیط کار و افزایش انگیزه و علاقه کارکنان به کار بهتر بوده که نهایتاً رشد و توسعه سازمان را به دنبال خواهد داشت. به این گونه سازمانها، اصطلاحاً سازمانهای یادگیرنده گویند.

وری در سطح ملی بهره‌افزایش بهره‌وری تنها راه توسعه اقتصادی کشورها می‌باشد که موجب ارتقاء سطح رفاه زندگی یک ملت می‌گردد. تحولات معجزه‌آسای رشد و توسعه اقتصادی در کوتاه مدت در برخی از کشورها منجمله ژاپن، آلمان، چین و تعدادی از کشورهای شرق آسیا نتیجه افزایش بهره

وری و استفاده بهینه، کارا و اثر بخش آنها از منابع فیزیکی و انسانی کشورهایشان بوده است. بهره‌وری سبز: تا چند دهه قبل، محیط طبیعی به عنوان متغیری مهم در سیستمهای تولیدی مطرح نبود اما به تدریج آسیب‌های محیطی، دستاوردهای تمدن بشری را دچار مخاطره ساخت و ضایعات و پسابهای تولیدی موجب آلودگی محیط زیست شد. آثار مخرب بجا مانده از استفاده‌های بی‌رویه از اکوسیستم‌ها و آسیب به منابع طبیعی به ویژه منابع تجدیدناپذیر موجب بروز نگرانیهای زیاد گردید و انسان را بر آن داشت تا راهی برای پیشگیری از این پیامدهای ناگوار بیابد. بحث الگوی توسعه پایدار به طور جدی از اواخر دهه ۱۹۸۰ مطرح گردید؛ مرکز فعالیت‌های «برنامه‌های صنعت و محیط زیست سازمان ملل» در سال ۱۹۸۹ از عبارت تولید پاکیزه تر برای نشان دادن برداشت کلی و فراگیر «تولید و محیط زیست» استفاده کرد.

وری سبز به بهره‌وری سبز نتیجه برنامه «تولید پاکیزه تر» در دستور کار بهره‌بخشهای تولیدی قرار گرفته است. عنوان یک هدف دارای آثار گوناگون در توسعه پایدار است. به طوری که مفاهیم محیط زیست را با احیاء و حفظ منابع طبیعی در امور فنی، اقتصادی و استراتژیک بهره‌وری، پیوند می‌دهد. تلفیق بهره‌وری با حفظ محیط زیست منجر به مفهوم فراگیر بودن بهره‌وری سبز می‌گردد.

با توصیف بهره‌وری در سطح وری و سطوح آن میتوان دریافت که نهادینه شدن فرهنگ بهره‌وری در سطح جامعه و سازمان چقدر می‌تواند در اصلاح الگوی مصرف موثر باشد

(و تحقیق در عملیات: Operational research

پژوهش در عملیات عبارتست از کاربرد روشهای علمی در مسائل پیچیده پدید آمده برای هدایت و مدیریت سیستم‌های بزرگ شامل انسان، ماشین، مواد و پول در صنعت، تجارت، دولت و دفاع. رویکرد متمایز پژوهش در عملیات، توسعه مدلی عملی از سیستم به همراه اندازه‌گیری عواملی مانند شانس و خطر برای پیشگویی و مقایسه پیامدهای تصمیمات، استراتژیها یا کنترلرهای جانشین می‌باشد. هدف، کمک به مدیریت در تعیین سیاست‌ها و اقدامات به صورت عملی است هر عملیات نیازمند منابع است. این منابع می‌توانند مواد خام، نیروی انسانی، ماشین‌آلات و تجهیزات جانبی، اطلاعات، بودجه، فضا و زمان باشد. مجموع عملیاتی که در یک سیستم موجود هستند به چه میزان از منابع می‌توانند استفاده نمایند. تا اهداف سیستم با حداقل هزینه‌ها یا با حداکثر کارایی تامین شود؟ تخصیص و تسهیم منابع (که میزان آنها محدود است) بین عملیات و عناصر آنها یکی از فعالیتهای پژوهش در عملیات است.

به عنوان مثال تابع هدف در بخش زراعت می‌تواند به این شرح باشد: تعیین الگوی بهینه کشت محصولات زراعی با دو رویکرد یک هدفه و چند هدفه و با دو ساختار قطعی و فازی. یکی از روش‌های تحقیق در عملیات برنامه‌ریزی خطی است؛ در ریاضیات، مسائل برنامه‌ریزی خطی شامل بهینه‌سازی، تابع هدفی خطی است

که بایستی یکسری محدودیت در فرم های تساوی های خطی و نامساوی برقرار شوند. به طور خیلی غیر رسمی برنامه ریزی خطی استفاده از مدل ریاضی خطی برای بدست آوردن بهترین خروجی (به طور مثال حداکثر سود، حداقل کار) با توجه به شرط های داده شده (برای مثال فقط ۳۰ ساعت کار در هفته، کار غیر قانونی انجام ندادن و غیره) است.

برنامه ریزی خطی می تواند در زمینه های مختلف مطالعه و مورد استفاده قرار گیرد. برنامه ریزی خطی به طور عمده در موقعیتهای تجاری و اقتصادی مورد استفاده قرار می گیرد اما برای بعضی از مسائل مهندسی نیز می تواند به کار گرفته شود. برخی از صنایعی که برنامه ریزی خطی را مورد استفاده قرار می دهند عبارتند از حمل و نقل، انرژی، مخابرات و کارخانه ها و . . .

همچنین در مدل کردن مسائلی از قبیل برنامه ریزی، مسیر یابی، زمانبندی، تخصیص و طراحی مفید است. یک ارزیابی انجام شده از ۵۰۰ شرکت بزرگ دنیا، نشان داد که ۸۵٪ درصد آنها از برنامه ریزی خطی استفاده نموده اند در بسیاری شرکت ها و موسسات دولتی با به کارگیری موفقیت آمیز برنامه ریزی خطی، میلیون ها دلار صرفه جویی کرده اند

مرکز هماندیشی: با توجه به مبانی نظری شرح داده شده از چه رویکردهایی می توان در بخش کشاورزی در جهت اصلاح الگوی مصرف استفاده کرد؟

در ابتدا یادآوری میکنم که در بحث اصلاح الگوی مصرف در بخش کشاورزی تمامی مبانی نظری و رویکردهای علمی بیان شده نقش بسزایی خواهند داشت، و برنامه ریزی گسترده ای در ابعاد مختلف از جمله: تولیدات زراعی، باغی، دامی استفاده از مراتع - جنگل - تولیدات چوب - بحث آبیان و . . . میتوان طراحی و اجرا نمود

از طرف دیگر از آنجایی که امنیت غذایی ارتباط مستقیم با بخش کشاورزی دارد و این بخش یکی از متولیان اصلی تامین این امنیت می باشد و ملت نیازمند به غذا می تواند بشدت در معرض آسیبهای جدی قرار گیرد، بحث خودکفایی در محصولات استراتژیک کشاورزی در دستور کار نظام جمهوری اسلامی ایران قرار گرفت؛ لذا ضرورت اصلاح الگوی مصرف در این مقوله به شدت مورد تاکید است. در جهان امروز برای حضور در بازارهای رقابتی جهانی نیاز است

مثال، ضایعات بالا در چرخه تولید که از محل تولید تا حمل و نقل فراوری ادامه دارد و همچنین استفاده غیر معمول از بذر و سم و کودهای شیمیایی باید اصلاح شود. فرسایش بالای خاک به علت سیلاب، عدم توجه به برنامه های ترمیمی خاک مثل آیش، جایگزینی نامناسب کشت و... از معضلاتی است که رفع آن نیازمند برنامه ریزی مناسب برای استفاده بهینه از منابع کشور است

استفاده از آب از طریق مهار آبهای سطحی بوسیله آبخیزداری و آبخوان داری و همچنین مصرف بهینه آن در بخش تولید و کشاورزی از میزان هدر رفت آب جلوگیری خواهد کرد. بکارگیری مکانیزاسیون می تواند راندمان تولید را افزایش داده و بهره وری را بالا ببرد؛ به عنوان مثال راندمان تولید در نهادهای تولید چندنمونه های کشاورزی به علت استفاده مناسب از خاک و آب و برابر راندمان معمول این بخش است. مثالی دیگر: ۹۲ درصد آب استحصال کشور صرف تولید محصولات کشاورزی میشود. نحوه مطلوب استفاده از آب برای کشوری که از نظر اقلیمی بطور طبیعی با خشکی روبرو است حائز اهمیت میباشد، تغییر نگرش در روش های آبیاری باید به عنوان یک اصل فرهنگی مد نظر قرار گیرد. بطور مثال، در تولید محصولات زراعی لازم است از روش های آبیاری مدرن مثل آبیاری قطره ای استفاده گردد. جالب است بدانید که هفته ای یک قطره آب برای یک نهال صیفی جات می تواند کافی باشد؛ در صورتی که این نهال در زیر پوشش نایلونی قرار گیرد، این فرایند ضمن جلوگیری از مصرف بی رویه آب،

باعث جلوگیری از رشد علف های هرز خواهد شد که مبارزه با این پدیده در جای خود نیاز به صرف هزینه و نیروی انسانی بسیار دارد.

مرکز هماندیشی: نقش و تاثیر آموزش بویژه آموزش های علمی کاربردی در اصلاح الگوی مصرف در بخش کشاورزی چیست؟

توجه به اصلاح الگوی مصرف با رویکرد آموزشی ضمن نیاز به پیاده سازی و ویژگی های متمایز بخش کشاورزی با سایر های دیگر را ضروری نیازها و ویژگی های که آموزش در آن نقش بسزایی ایفا می کند. با توجه به اهمیت موضوع به برخی از این ضرورتها به اجمال اشاره می شود:

– انتقال دانش کار به تولید کنندگان بخش کشاورزی

قسمت اعظم فعالیت در بخش کشاورزی توسط تولید کنندگان خصوصی انجام می شود؛ بنابراین به منظور افزایش میزان تولید بایستی مهارت های لازم از طریق آموزش های علمی کاربردی به تولید کنندگان ارایه گردد؛ که متولای اصلی این موزش ها می تواند وزارت جهاد کشاورزی باشد.

– جایگزینی روش های مدرن به جای سنتی

به طور کلی محصولات زراعی، باغی و دامی اکثرا توسط کشاورزانی با یانگین عرصه ی ۵/۲ هکتاری و بکارگیری روش های ابتدایی در تولید و دامداریهای سنتی عرضه می شود. با ارایه آموزش های علمی کاربردی روش های جدید جایگزین روش های سنتی گردیده و در نتیجه افزایش تولید در واحد سطح

را به همراه دارد؛ که در نهایت تامین امنیت غذایی و توسعه پایدار کشور را به ارمغان خواهد آورد.

– میزان تحصیلات شاغلین بخش کشاورزی نیروی انسانی شاغل در بخش کشاورزی را عمده افرادی که فاقد تحصیلات آکادمیک و دانشگاهی هستند تشکیل می دهد و آنها از تجربیات ارزشمندی که

حاصل سال ها تلاش آنها است برخوردارند و اگر این تجربیات با دانش فنی و مهارت های علمی و عملی آمیخته شود بدون شك تحولی شگرف را در عرصه ی کشاورزی به همراه خواهد داشت. ارایه آموزش های پودمانی علمی کاربردی می تواند در این تحول نقش مهمی ایفا کند.

– میزان سن شاغلین بخش کشاورزی

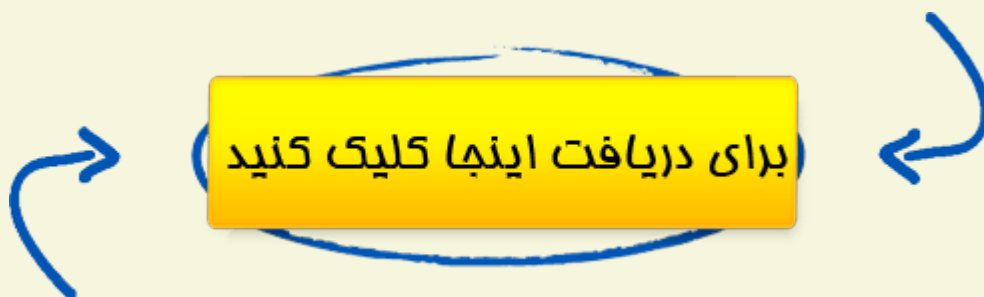
نیروی انسانی شاغل در بخش کشاورزی را عمده افرادی با سن بالای ۵۰ سال تشکیل می دهد. جوان سازی این بخش یکی از اهداف مهم آموزش در وزارت جهاد کشاورزی است که از طریق آموزش های علمی کاربردی امکان پذیر است. مرکزهماندیشی: تا چه اندازه می توان این آموزشها را به بخش خصوصی واگذار کرد؟

در اختیار قرار دادن عرصه های آموزشی مانند مزارع، باغات، دامداری ها، آزمایشگاه ها، پایلوت ها و کارگاه های مجهز و همچنین تجهیزات صرفا آموزشی مانند کمباین، تراکتور، انواع ماشین آلات کشاورزی نیاز به صرف هزینه بسیار هنگفتی دارد که کمتر بخش خصوصی حاضر به سرمایه گذاری در این عرصه می شود و از آنجایی که در این سیستم فراگیران چه در تولیدات باغی و زراعی

و چه در تولیدات دام، طیور و آبزیان با موجود زنده که از درجه آسیب پذیربالایی برخوردار خواهد بود؛ سروکار دارند؛ این خود حساسیت موضوع سرمایه گذاری را چندین برابر خواهد کرد. همانطور که در ابتدا بیان شد در اینجا اصلاح الگوی مصرف سرمایه گذاری بهینه را مورد هدف قرار داده نه عدم سرمایه

گذاری یا کاهش آن را. مرکز هماندیشی: در پایان به طور خلاصه درباره لزوم آموزش های علمی کاربردی در بخش کشاورزی ارتباط آن با اصلاح الگوی مصرف توضیح دهید همانطور که در مبانی علمی و نظری مطرح

گردید با توجه به جمعیت رو به تزاید کشور و محدودیت روزافزون منابع از جمله آب و زمین، افزایش بهره وری در بخش کشاورزی از اهمیت ویژه ای برخوردار است. که این بهره‌وری می‌تواند از طریق آموزش های علمی کاربردی محقق شود .

مقالات مرتبط

- [دانلود مقاله کاشت ، داشت و برداشت توت فرنگی](#)
- [دانلود مقاله چین](#)
- [دانلود مقاله بررسی علل مد گرایی در دانش آموزان مرد](#)

از این سایت ها نیز دیدن نمایید

- [ترنس لاین ، مرجع مقالات تخصصی فارسی ایران](#)
- [گت پیپر ، منبع مقالات انگلیسی و فارسی](#)
- [دانش رسان ، بیش از 1.5 میلیون مقاله فارسی](#)